

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Osijeku, u vijeću sastavljenom od suca Ante Rašića, kao predsjednika vijeća, suca Hedvige Reisz, te sudaca porotnika Joze Miličevića, Mirele Erdeljić i Kate Đapić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Mirjane Divić, u kaznenom predmetu protiv optuženog Branka Stankovića, zbog kaznenog djela iz čl.120.st.1. OKZ RH, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, br. KT-118/96. od 2. srpnja 2002. godine, nakon održane i zaključene glavne, javne rasprave, u nazočnosti zamjenika ŽDO u Osijeku Miroslava Bušbahera, optuženog Branka Stankovića i optuženikove braniteljice Ljiljane Banac, odvjetnice iz Osijeka, dana 9. rujna 2002. godine,

presudio je

OPTUŽENIK: BRANKO STANKOVIĆ, JMBG: 2403952300002, sin Vlajka i Mire rođene Bošnjak, rođen 24. ožujka 1952. godine u Čepinskim Martincima, s prebivalištem u Gibarcu, Karadorđeva 22, Općina Šid, SRJ, Srbin, državljanin RH, pismen, završio ŠUP i tečaj za policajca, umirovljenik sa mirovinom od 1.400,00 kuna mjesečno, vlasnik vikendice u Erdutu, oženjen, otac dvoje punoljetne djece, vojsku služio u JNA, protiv njega se ne vodi drugi kazneni postupak, neosuđivan,

kriv je

što je:

točno neutvrđenog dana u vremenu od polovine rujna mjeseca 1991. godine do 4. travnja 1992. godine u Dardi, nakon oružanog napada iz Srbije na Republiku Hrvatsku od tzv. "JNA" i pridruženih joj srpskih paravojskih postrojbi, slamanja otpora branitelja i okupacije Baranje, te stvaranja tzv. "SAO Krajine za istočnu Slavoniju i Baranju", pridružio se miliciji te Krajine i zajedno s ostalim pripadnicima novostvorene vlasti postupao suprotno odredbama članka 3. točke 1.a. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, te suprotno odredbama članka 4. točke 1. i 2.a. Dopunskog protokola uz rečenu konvenciju od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II.), nakon što je oštećeni Adam Mesar uhićen i zatvoren bez pismenog rješenja, kao pripadnik te milicije, a na dužnosti inspektora milicije,

zajedno sa Zoranom Rujevićem u milicijskoj stanici u najmanje deset navrata vršio ispitivanje zatvorenika Adama Mesara, kojom prilikom su ga tukli gumenom palicom po glavi, leđima i rukama, gurali mu gumenu palicu kroz usta u grlo, udarali ga željeznom šipkom po leđima te otvorenom šakom u glavu u predjelu ušiju, sve dok se Adam Mesar ne bi onesvijestio i pao sa stolice na pod, nanijevši mu svaki puta tjelesne ozljede od čijih posljedica mu je smanjena funkcija sluha za 23 %,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme okupacije nečovječno postupao prema civilnom stanovništvu, i nanosio mu ozljede tjelesnog integriteta,

čime je počinio kazeno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH,

pa ga sud temeljem citirane zakonske odredbe

o s u d u j e

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (PET) GODINA.

Na temelju čl.45.st.1. OKZ RH optuženiku se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 3. lipnja 2002. godine pa nadalje.

Na temelju čl.132.st.2. ZKP oštećenik Adam Mesar se sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućuje na parnicu.

Na temelju čl.122.st.4. ZKP optuženik Branko Stanković se oslobađa nadoknade troškova kaznenog postupka iz čl.119.st.2.t.1-6. istog Zakona.

Obrazloženje

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, br. KT-118/96. od 2. srpnja 2002. godine, optužen je Branko Stanković, zbog kaznenog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH, s tim što je na glavnoj raspravi od 9. rujna 2002. godine, zamjenik ŽDO u Osijeku djelomično izmijenio činjenični opis optužnice, na način kako je to utvrđeno izrekom presude.

U smislu čl.320.st.3. ZKP optuženik Branko Stanković izjasnio se da se ne smatra krivim po navedenoj optužnici.

U dokaznom postupku ispitani su svjedok-oštećenik Adam Mesar, medicinski vještak iz ORL i cervikofacijalne kirurgije mr. sci. dr. Zlatko Maksimović, svjedoci Mirjana Šimić, Božo Grgić i Marijan Marković, pročitana je medicinska dokumentacija za oštećenika (159-163.), i to: otpusno pismo Opće bolnice Našice od 10. prosinca 1992. godine, pismo liječnika KB Osijek od 21. lipnja 1999. godine, otpusno pismo KB Osijek od 24. srpnja 1995. godine, otpusno pismo Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitacije Krapinske Toplice od 9. rujna

1995. godine, nalaz i mišljenje liječničke komisije za priznanje invaliditeta od 21. rujna 1995. godine i na kraju dokaznog postupka pročitani su izvadaci iz kaznene evidencije za optuženika od 22. kolovoza 2002. godine (list 119.).

Sud je odbio prijedlog braniteljice optuženika da se ponovo pozovu i izvrši međusobno suočenje svjedoka Adama Mesara, Bože Grgića i Marijana Markovića, iz razloga što su njihovi iskazi, prema mišljenju braniteljice različiti.

Navedeni prijedlog sud je ocijenio neutemeljenim, obzirom da iskazi ovih svjedoka o bitnim činjenicama vezanim za počinjenje i počinitelja kaznenog djela nisu u suprotnosti, pa bi se njihovim ponovnim pozivanjem, radi suočenja, samo nepotrebno odugovlačio kazneni postupak.

U svojoj obrani optuženik Branko Stanković iskazao je da je prije rata živio u Osijeku i da je 18 godina radio u policiji u Osijeku, da je 1. siječnja 1991. godine otišao u mirovinu. Nakon ovoga, u Osijeku je imao određenih problema i provokacija, tako što mu je bilo provaljivano u automobil i stan, iz automobila su mu krali kazetofone i sjekli gume na automobilu, a supruga mu je dobila otkaz na poslu. Radi tih problema u lipnju, odnosno srpnju mjesecu 1991. godine, zajedno sa suprugom i djecom otišao je u Srbiju, u mjesto Bogatić, kod jednog prijatelja. Kao došljak iz Hrvatske i u Srbiji je imao određenih neugodnosti, radi toga što su drugi iz tog mjesta bili mobilizirani, a on kao došljak iz Hrvatske nije, te se iz tih razloga krajem listopada mjeseca 1991. godine odazvao javnom pozivu tzv. JNA i vratio u Hrvatsku, na područje Baranje, u Dardu. U Dardi se prijavio u tzv. Štab TO, gdje su od njega tražili da uzme pušku i ide na prvu crtu, što je odbio, a nakon što su saznali da je prije ovog bio policajac, primili su ga u tzv. "Miliciju SAO Krajine" u Dardi i rasporedili na mjesto inspektora za otkrivanje kaznenih djela. Tu policiju napustio je krajem ožujka ili travnja mjeseca 1992. godine, a dok je u policiji radio uvijek je bio u civilnoj odjeći i nikada nije nosio policijsku odoru. Negdje krajem studenog ili početkom prosinca 1992. godine, dobio je nalog od zapovjednika tzv. "Stanice milicije", da obavi razgovor sa oštećenikom Adamom Mesarom, na okolnosti posjedovanja oružja. Po ovom nalogu otišao je kući Bože Grgića, punca ošt. Adama Mesara, koji je u to vrijeme živio u kući s puncem. Uočio je da je Adam Mesar nesretan čovjek, koji je živio bez svoje obitelji, a isti mu se požalio kako je bio zlostavljan i tučen u sabirnom centru u Jagodnjaku i u tzv. "Stanici milicije Darda", pa radi ukupnih okolnosti u kojima je zatekao oštećenika, s njim nije ni obavio razgovor na temu oružja, već mu je samo rekao zašto ga optužuju. Oštećeniku je obećao da će mu pokušati pomoći, odnosno pokušati ishoditi propusnicu za izlazak iz Baranje, što je oštećenik odbio jer se bojao mobilizacije u HV. Nakon nekoliko dana, od ovoga, Adam Mesar je priveden u zatvor tzv. "Stanice milicije u Dardi", ali ne zna tko ga je priveo u taj zatvor. U zatvoru je oštećenika ispitivao 5-6 puta, nekada sam, a nekada zajedno sa Zoranom Rujevićem. Oštećenik mu je, prilikom ispitivanja, priznao da u dvorištu kuće svoga punca, Bože Grgića, ima sakrivenu jednu pušku, pa je zajedno sa Zoranom Rujevićem otišao navedenoj kući, gdje su u dvorištu navedene kuće pronašli jednu pušku, a Božo Grgić im je priznao za drugu pušku koju je bacio u septičku jamu. Boži Grgiću nisu naredili da siđe u septičku jamu, naprotiv pokušavao ga je odgovoriti da to ne čini, ali je isti bio pijan i htio je ući u tu jamu. Nakon ovoga, zajedno sa Zoranom Rujevićem ispitivao je Adama Mesara, koji nije priznao za drugu pušku, što ga je isprovociralo i tom prigodom ga desnim dlanom, odnosno vrhom prstiju blago udario po lijevom obrazu, dok ga je Zoran Rujević uhvatio rukama za glavu, pa je priskočio da zaštiti oštećenika i Rujeviću rekao da ga ne tuče. Osim ovog udarca, oštećenika Adama Mesara nije nikada prije, niti poslije tukao ni zlostavljao, a nije vidio da bi ga bilo tko drugi tukao.

10. 1991

Koncem 1991. godine došao je u jednu kuću, da bi utvrdio tko u njoj živi, a u kojoj su živjele majka i kćerka Šimić. U razgovoru s njima rekao im je da tu kuću trebaju napustiti, obzirom da nije bila njihova i da je ista rješenjem vlasti tzv. "SAO Krajine" dodijeljena nekom drugom. Za vrijeme tog razgovora odložio je pištolj na stol, koji je bio u futroli iz koje ga nije vadio. Te osobe (majku i kćerku Šimić) nije vrijeđao, zastrašivao ni provocirao, niti im je na bilo koji način prijetio. Osim ovoga, u navedenu kuću dolazio još jednom ili dva puta, jer je u istu trebao useliti njegov bratić, ali misli da su se Šimićke, prije ovih dolazaka iselile iz te kuće.

Sud nije prihvatio istinitim iskaz optuženika, u dijelu u kojem tvrdi da je oštećeniku Adamu Mesaru pokušao pomoći i ishoditi mu propusnicu da napusti Baranju, da je oštećenika ispitivao samo 5 ili 6 puta i da ga je samo jednom blago udario desnim dlanom po lijevom obrazu, te da ga on nije priveo u zatvor tzv. "Milicije" u Dardi, nakon što je isti bio pušten kući. Ovaj dio iskaza optuženika je u suprotnosti sa iskazom oštećenika Adama Mesara, kao i sa iskazom svjedoka Marijana Markovića, koji je u inkriminirano vrijeme radio zajedno s optuženikom u tzv. "Miliciji SAO Krajine" u Dardi, a koji je jedne prigode vidio kada je optuženik odveo oštećenika u prostoriju za ispitivanje i iz te prostorije čuo bolne vriske oštećenika. Ti bolni vrisci nisu mogli nastati ni od čega drugoga, osim od fizičkog zlostavljanja, a pošto je oštećenika u tu prostoriju odveo optuženik, onda ga nije mogao nitko niti zlostavljati osim njega. Navedeni dio iskaza optuženika je neistinit i sračunat na otklanjanje kaznene odgovornosti za počinjeno djelo.

Da je optuženik neistinito iskazivao glede počinjenja kaznenog djela, sud zaključuje i po tome što je isti negirao i bilo kakvo svoje nehumano postupanje, vezano za druge događaje i osobe za koje nije niti optužen, pa je tako negirao da je Božu Grgića natjerao da siđe u septičku jamu, punu vode i fekalija i da u njoj traži oružje, ističući da je ovaj bio pijan i da je u tu jamu htio ući iako ga je on od toga odgovarao, što je suprotno iskazu svjedoka Bože Grgića, neuvjerljivo i suprotno svakoj životnoj logici. Ovdje se nameće pitanje tko bi to, bio pijan ili trijezan, dobrovoljno ušao u septičku jamu punu vode i fekalija, a pogotovo u zimskom periodu, kako je to morao učiniti Božo Grgić. Optuženik je također negirao da je na bilo koji način vrijeđao, zlostavljao ili prijetio Mirjani Šimić i njenoj majci, ističući da ih on nije istjerao iz kuće u kojoj su stanovali, nego im je samo po nalogu pretpostavljenih rekao da tu kuću moraju napustiti, obzirom da je ista bila dodijeljena drugim osobama. Ovaj dio iskaza je suprotan iskazu svjedokinje Mirjane Šimić, iz čijeg iskaza proizilazi da je optuženik kod njih dolazio najmanje tri puta, da ih je svaki puta ispitivao i vrijeđao, da je za vrijeme tih ispitivanja držao pištolj na stolu kojeg je vrtio i na taj način ih zastrašivao i psihički maltretirao, te da im je na kraju naredio da za 10 minuta napuste kuću, pri čemu im nije dopustio da sa sobom ponesu čak ni kruh kojeg su bile pripremile za ručak.

Negiranjem i navedenih, utvrđenih činjenica, za koje optuženik nije niti optužen, optuženik je sebe pokušao prikazati kao tolerantnu osobu, koja nije nikoga maltretirala za vrijeme okupacije i na taj način od sebe otkloniti bilo kakvu vezu sa nečovječnim i nehumanim postupcima, prema osobama nesrpske nacionalnosti, a priznanjem da je samo jednom blago ošamario oštećenika, radi toga što ga je isti isprovocirao, optuženik je pokušao biti uvjerljiv, smatrajući da takav šamar ne predstavlja dostatnu količinu kriminalnih radnji da bi bio optužen i osuđen za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Svjedok-oštećenik Adam Mesar iskazao je da je prije okupacije Baranje bio pripadnik pričuvnog sastava policije u Dardi, da se na dan pada Baranje, s drugim policajcima nalazi u osnovnoj školi, te da su se predali i odvedeni na nogometno igralište u Jagodnjak, gdje su zatvoreni u zgradu svlačionice. Svima njima podijeljeni su papiri i olovke, na koje papire su morali upisati svoje osobne podatke i sve što znaju o tome, tko je bio pripadnik HDZ, tko je imao oružje, gdje su i zašto držali straže i slično. U Jagodnjaku su bili zatvoreni oko mjesec i pol dana i za to vrijeme su bili maltretirani i tučeni, nakon čega su odvedeni u zatvor, u zgradu tzv. "Milicije u Dardi". Nakon 7-8 dana, svi zatvorenici osim njega i Mile Grubešića, odvedeni su na razmjenu, dok su oni i dalje ostali u tom zatvoru, u koji je naknadno dovedeno i zatvoreno još oko 30 civila. Za vrijeme dok se nalazio u tom zatvoru bio je ispitivan, zlostavljan i tučen od više osoba, pa je zbog dobivenih udaraca počeo mokriti krv i bio odveden u bolnicu u Sombor. Po povratku iz bolnice bio je vraćen u zatvor, a potom pušten kući, obzirom da ga u zatvoru nisu mogli liječiti. Nakon nekoliko dana od ovoga, po njega je došao optuženik Branko Stanković sa dva policajca, te ga ponovno odveo u isti zatvor, u kojem je ostao sve do 4. travnja 1992. godine. Za svoje uhićenje i zatvaranje nije dobio nikakvo rješenje, niti je bio optužen ni osuđen za bilo koje kazneno djelo, od strane vlasti tzv. "SAO Krajine". Nakon par dana od ovog zatvaranja optuženik Branko Stanković i Zoran Rujević su donijeli jednu njegovu pušku, koja je ostala u kući njegovog punca, te su ga ispitivali i pri tome tukli. Optuženik Branko Stanković i Zoran Rujević su ga u zatvoru ispitivali najmanje 10 puta i pri tome fizički zlostavljali i tukli po leđima, rukama i glavi. Jedne prigode, za vrijeme ispitivanja od strane optuženika i Zorana Rujevića, Zoran Rujević mu je u usta ugurao policijsku palicu, tako duboko da je mislio da će se ugušiti, a kada ju je izvadio na njoj je vidio krv. Optuženik Stanković ga je tukao policijskom palicom po rukama, a jednom ga je po leđima udario željeznom cijevi, tako jako da je od udarca pao sa stolice, na kojoj je sjedio, tako što je naslon stolice bio okrenut prema stolu, a on je stolicu morao opkoračiti. Udarao ga je i dlanom po desnom uhu, a od jednog takvog udarca je pao sa stolice i onesvijestio se. Od tih udaraca iz uha mu je curila krv, a kao posljedicu tih udaraca djelomično je izgubio sluh, te da je pored toga obolio i od drugih bolesti, kao i od PTSP. Prema optuženiku postavio je imovinsko-pravni zahtjev, ali se o visini istoga nije mogao izjasniti.

Iskaz svjedoka - oštećenika je jasan, konkretan i logičan, u pojedinim dijelovima potvrđen iskazima svjedoka Bože Grgića i Marijana Markovića, medicinskom dokumentacijom i nalazom i mišljenjem medicinskog vještaka dr. Zlatka Maksimovića. Oštećenik je svjedočio o događanjima i činjenicama koje je neposredno opažao, ili doživljavao, pa je sud njegov iskaz ocijenio istinitim.

Svjedok - oštećenik Adam Mesar je svoj prvi iskaz dao 29. travnja 1999. godine (list 93.) i u tom iskazu nije pominjao optuženika Branka Stankovića, dok je u svim ostalim iskazima, od 7. lipnja 2002. godine (list 130-132.), od 17. lipnja 2002. godine (list 156-157.), kao i na glavnoj raspravi od 3. rujna 2002. godine (list 222.) označio optuženika Branka Stankovića, kao osobu koja ga je, između ostalih, ispitivala i zlostavljala u zatvoru tzv. "policije" u Dardi. Kao razlog nepominjanja optuženika u prvom iskazu, oštećenik je istakao da je tom prigodom, od strane istražnog suca, bio poimenično pitan za određene osobe (Milana Babić, Duška Lončara, Zuju i dr.), dok nije bio pitan za optuženika Branka Stankovića, tako da radi toga o njegovim radnjama nije ništa niti govorio.

Prvi iskaz oštećenik je dao povodom zahtjeva za provođenje istrage, ŽDO u Osijeku, od 28. prosinca 1998. godine (list 58-69.), protiv okr. Milana Babića i dr. (ukupno 42 osobe), među kojima i protiv 32-okr. Branka Stankovića, zbog kaznenih djela iz čl.120.st.1. OKZ

RH. Navedenim zahtjevom za provođenje istrage okrivljeniku Branku Stankoviću nije bilo stavljeno na teret zlostavljanje oštećenika niti bilo koje druge osobe, već mu je na teret bilo stavljano vrijeđanje, zastrašivanje i protjerivanje obitelji Šimić, dok je okr. Milanu Babiću i još 18-orici okrivljenika, alinejom 1. zahtjeva (list 62.), stavljeno na teret da su prisilno odvodili, zatvarali i zlostavljali već broj osoba nesrpske nacionalnosti, među kojima i oštećenika Adama Mesara. Kod ovakvog stanja stvari logično je da su oštećeniku, od strane istražnog suca bili predloženi samo okrivljenici obuhvaćeni alinejom 1. zahtjeva za provođenje istrage i njihove kriminalne radnje. Da je oštećenik u navedenom iskazu iskazivao samo o okrivljenicima iz alineje 1. zahtjeva, to proizlazi iz zapisnika o njegovom ispitivanju (list 93. i 94.), iz kojeg je vidljivo da je oštećenik odgovarao na postavljena pitanja navodeći veći broj okrivljenika iz alineje 1. zahtjeva (Milana Babića, Ljubu Grumasa, Duška Lončara, Zorana Iduškog, Savu Vinkovića i dr.) i pri tome ukratko opisivao kriminalne radnje samo pojedinih okrivljenika. Na temelju utvrđenih navedenih činjenica, ovaj sud zaključuje da su razlozi oštećenika, radi kojih u prvom iskazu nije spominjao optuženika uvjerljivi i logični, koje razloge je sud prihvatio i ocijenio istinitim, tim prije što je i sam optuženik priznao da je u zatvoru tzv. "Milicije" u Dardi, u više navrata ispitivao optuženika i da ga je pri ispitivanjima jednom blago ošamario.

Svjedokinja Mirjana Šimić iskazala je da je prije pada Baranje živjela u obiteljskoj kući zajedno sa majkom, bratom, ocem i svojim sinom, da im je kuća prilikom napada na Dardu bila oštećena i da su prije toga događaja muški članovi obitelji napustili kuću. Na dan samoga napada s majkom je bila u podrumu i čula buku tenkova, te je provirila iz podruma i vidjela te tenkove, a nakon toga je s majkom izašla u dvorište. Pred njihovu kuću došao je Miloš Mandić u uniformi tzv. "SAO Krajine"; s još dvojicom nepoznatih muškaraca, pa su ih isti istjerali iz kuće. Nakon što su istjerane otišle su u kuću Pište Kremera, u kojoj je živjela samo njegova punica i koja ih je prihvatila da žive kod nje. Krajem mjeseca studenog 1991. godine u tu kuću došao je optuženik Branko Stanković s još dvojicom nepoznatih muškaraca i svi su bili u odori tzv. "Milicije SAO Krajine". Optuženik je pitao da li tu ima Šimića, na što je njena majka odgovorila da su to njih dvije, nakon čega ih je odveo u jednu sobu i ispitivao, pitao ih je gdje se nalazi otac i brat svjedokinje, inzistirajući na tome da priznaju kako je njen brat ustaša i pri tome im govorio kako je isti bacio bombu na kuću Miloša Mandića i da je dijelio oružje Hrvatima u Dardi, pitajući ih "Jel vi znati što rade vaše ustaše u Osijeku", ističući da su njega istjerali iz Osijeka. Prilikom ispitivanja optuženik je sjedio za stolom, dok je na stolu držao pištolj, kojeg je stalno vrtio oko prsta dok ih je ispitivao. Nakon ovog ispitivanja optuženik je u tu kuću dolazio još dva puta i svaki puta ih ispitivao na isti način kao i prvi puta i svaki puta je pištolj držao na stolu, koji je vrtio za vrijeme ispitivanja. Optuženik ih nije tukao za vrijeme ispitivanja, ali ih je na opisani način psihički maltretirao i na taj način zlostavljao. Kada je treći puta došao u tu kuću, naredio im je da u roku od 10 minuta moraju tu kuću napustiti, što su ove i učinile, a pri tome im nije dopustio ništa da ponesu iz te kuće, čak im nije dopustio niti da ponesu kruh kojeg su bile pripremile za ručak. Nakon ovoga prešle su u kuću Zolike Balinta, u kojoj su ostale nekoliko dana, nakon čega ih je Zolika ponovo vratio u kuću Pište Kremera i optuženiku zaprijetio da ih ne smije uznemiravati. U toj kući ostale su do 10. srpnja 1992. godine, kada su pomoću UNPROFOR-a napustile Baranju.

Iskaz ove svjedokinje je jasan, konkretan i logičan, a svjedočila je samo o činjenicama i događajima koje je neposredno opažala i doživljavala, pa je sud njen iskaz ocijenio istinitim.

Svjedok Božo Grgić iskazao je da je sa obitelji živio u Dardi, da su početkom domovinskog rata njegovi članovi obitelji napustili Dardu, tako da je u kući ostao sam sa zetom oštećenikom Adamom Mesarom, koji je uhićen nakon pada Baranje, tj. negdje krajem kolovoza mjeseca 1991. godine. Oštećenik Adam Mesar je bio pušten iz zatvora i došao kući u studenom mjesecu 1991. godine, gdje je ostao samo nekoliko dana, nakon čega mu je kući došao optuženik Branko Stanković s još jednim policajcem i tom prigodom su oštećenika Adama Mesara odveli u zatvor. Optuženik Branko Stanković je u više navrata dolazio njegovoj kući te ga ispitivao, a pitao ga je gdje su otišli ljudi iz Darde, da li u Dardi ima još Hrvata koji su naoružani i slično. Na Badnjak 1991. godine (24. prosinca 1991. god.) kod njegove kuće je bio optuženik Branko Stanković s još jednom osobom i obojica su bila odjeveni u uniforme tzv. "Milicije SAO Krajine" i naoružani. Tom prigodom optuženik ga je prisilio da uđe u septičku jamu, kako bi provjerio da li u istoj ima oružja. U septičku jamu u kojoj se nalazila voda i fekalije ušao je tako što je u nju spustio jedne ljestve i kada je u istu ušao morao je rukama pretraživati dno septičke jame, za koje vrijeme je optuženik stajao iznad te septičke jame, kontrolirao što radi i smijao mu se. Obzirom da je bilo vrlo hladno vrijeme jako je promrzao.

Iskaz svjedoka je jasan, konkretan i logičan, pa je sud njegov iskaz ocijenio istinitim.

Svjedok Marijan Marković iskazao je da je do okupacije Baranje radio kao profesionalni policajac u Policijskoj postaji u Dardi, na koju je 21. kolovoza 1991. godine izvršen napad, od strane tzv. "JNA i paravojnih srpskih formacija" i da je dana 22. kolovoza okupirana. Toga dana bio je uhićen zajedno s još 22 policajca, među kojima je bio i oštećenik Adam Mesar. Uhićeni su od strane tzv. "JNA i paravojnih srpskih formacija". Istoga dana svjedok je pušten, a pustio ga je jedan kapetan tzv. JNA, pa je otišao kući, nakon čega su odmah, istoga dana došli policajci tzv. "Policije SAO Krajina", te od njega tražili da dođe raditi u tu policiju, što je i prihvatio kako bi se spasio, gdje je ostao raditi sve do mirne reintegracije, tj. do 1997. godine. U toj policiji radio je i optuženik Branko Stanković kao isljednik i to nekada u civilnoj odori, a nekada u odori tzv. "Policije SAO Krajina". Poznato mu je da je optuženik u više navrata ispitivao oštećenika Adama Mesara, a jedne prigode je vidio kada je optuženik vodio oštećenika u prostoriju za ispitivanje. Nakon što je optuženik odveo oštećenika na ispitivanja krenuo je prema WC-u, u namjeri da vidi što se tamo događa. Prolazeći pored te prostorije čuo je bolne vriske oštećenika Adama Mesara. Optuženik je i s njim dva puta obavljao obavijesne razgovore i od njega tražio da kaže osobe koje su maltretirale Srbe, imena i prezimena osoba, nesrpske nacionalnosti, koje su prije pada Baranje radile u policiji i tom prigodom ga nazivao ustašom i cinički mu se smijao. Svjedok je također istakao da su u taj zatvor gdje je bio smješten i oštećenik znale dolaziti osobe izvana, koje su uzimale ključ od prostorije zatvora, nakon čega su tukli i maltretirali zatvorenike.

Ovaj svjedok svjedočio je o činjenicama i događanjima koje je sam doživljavao i neposredno opažao, a njegov iskaz suglasan je i sa iskazom svjedoka - oštećenika Adama Mesara, o onim činjenicama i događanjima gdje su zajedno bili nazočni, pa je sud njegov iskaz ocijenio istinitim.

Medicinski vještak mr. sci. dr. Zlatko Maksimović iskazao je da su obradom medicinske dokumentacije i pregledom oštećenika Adama Mesara utvrđene promjene na bubnjiću desno u obliku crvenila i prisustvo zgrušane krvi, što je vidljivo iz ORL pregleda iz prosinca mjeseca 1992. godine. Smatra da je kao posljedica udarcem dlanom nastala ruptura, odnosno

naprsnuće bubnjića, posljedica čega je redukcija sluha od 23 % obostrano, a to stanje sluha je konačno i nije moguće dalje poboljšanje.

Ozljede na desnom uhu oštećenika utvrđene su temeljem provedene medicinske dokumentacije, a posebno otpusnim pismom Opće bolnice Našice od 10. prosinca 1992. godine (list 159.) iz koje proistječe da je kod oštećenika desni bubnjić hiperemičan uz nešto zgrušane krvi.

Iskaz - nalaz i mišljenje medicinskog vještaka ocijenjeni su vjerodostojnim, obzirom da su dani od visoko stručne osobe, temeljem medicinske dokumentacije i pregledom oštećenika, na koji stranke nisu imale primjedaba, a vjerodostojnom je ocijenjena i provedena medicinska dokumentacija, na koju stranke također nisu imale nikakvih primjedaba.

Ocjenom iskaza optuženika, pojedinačnom ocjenom iskaza ispitanih svjedoka, vještaka i provedenih materijalnih dokaza, te dovodeći provedene dokaze u svezu jedne s drugima, kao nesporno utvrđeno je da je tijekom kolovoza mjeseca 1991. godine, nakon oružanog napada na RH, od strane tzv. JNA i pobunjenog lokalnog srpskog stanovništva organiziranog u paravojne postrojbe, okupiran dio teritorija RH, Baranja, u čijem sastavu se nalazilo i mjesto Darda, nakon čega su pobunjeni Srbi na tom dijelu teritorija RH osnovali svoju paradržavnu tvorevinu tzv. "SAO Krajinu" i uspostavili svoje nezakonite strukture civilne i vojne vlasti, što je općepoznato, i utvrđeno iskazima svih ispitanih svjedoka. Također je kao nesporno utvrđeno da je optuženik Branko Stanković, kao hrvatski državljanin, u srpnju mjesecu 1991. godine napustio Hrvatsku i otišao u Srbiju, da se u listopadu mjesecu 1991. godine, na opći poziv tzv. JNA, vratio na okupirano područje RH, u Baranju u mjesto Dardu, odnosno u tzv. "SAO Krajinu", gdje se pridružio tzv. "Miliciji te Krajine" u Dardi i u istoj obnašao dužnost inspektora, te da je u tom svojstvu ispitivao oštećenika Adama Mesara. Ove činjenice, pored priznanja optuženika, utvrđene su i iskazima svjedoka.

Iskazima svjedoka - oštećenika Adama Mesara i svjedoka Marijana Markovića utvrđeno je da su oni zajedno s još 21 policajcem RH, dana 22. kolovoza 1991. godine, tj. odmah po okupaciji Darde, uhićeni od strane tzv. "JNA i paravojskih srpskih formacija" i da su svi uhićenici, osim Marijana Markovića, koji je pušten, odvedeni i zatvoreni, na nogometnom igralištu u Jagodnjaku, u kojem su uhićenici bili ispitivani, psihički i fizički zlostavljani, a nakon izvjesnog vremena su premješteni u zatvor zgrade tzv. "Milicije" u Dardi, nakon čega su preostali zatvorenici, osim oštećenika i Mile Grubišića, odvedeni na razmjenu. U tom zatvoru nastavljeno je sa ispitivanjem, zlostavljanjem i tučom oštećenika Adama Mesara, pa je od zadobivenih batina i ozljeda počeo mokriti krv, radi čega je odveden u bolnicu u Somboru. Po povratku iz bolnice pušten je kući, gdje je ostao samo nekoliko dana, kada je po njega došao optuženik Branko Stanković i priveo ga u isti zatvor, u kojem je ostao sve do 4. travnja 1992. godine. Činjenicu da je po oštećenika došao optuženik i odveo ga u zatvor, pored iskaza oštećenika potvrdio je i svjedok Božo Grgić, inače punac oštećenika, u čijoj kući je navedene prigode oštećenik stanovao zajedno s njim.

Od ovog privođenja u zatvor, oštećenika su u najmanje 10 navrata ispitivali optuženik Branko Stanković i Zoran Rujević, koji su ga za vrijeme tih ispitivanja tukli gumenom palicom po glavi, leđima i rukama, gurali mu gumenu palicu kroz usta u grlo, udarali ga željeznom šipkom po leđima, a optuženik ga je jako udarao i otvorenom šakom u glavu u predjelu ušiju. Od jednog takvog udarca, po desnom uhu, oštećenik je pao sa stolice i

onesvijestio se, a iz uha mu je curila krv. Kao posljedica tog udarca kod oštećenika je došlo do naprsnuća bubnjića i trajnog oštećenja sluha za 23 %, što je pored iskaza oštećenika utvrđeno i iskazom medicinskog vještaka dr. Zlatka Maksimovića, koji je svojim nalazom i mišljenjem, kako je to oštećenik istakao, potvrdio da je do naprsnuća bubnjića i trajnog oštećenja sluha oštećenika, došlo udarcem dlanom.

Da je optuženik fizički zlostavljao oštećenika, utvrđeno je iskazom svjedoka Marijana Markovića, koji je u inkriminirano vrijeme radio zajedno s optuženikom u tzv. "Miliciji" u Dardi i koji je, jedne prigode, vidio kako je optuženik odveo oštećenika u prostoriju za ispitivanje, iz koje prostorije je, neposredno nakon toga, čuo bolne vriske oštećenika Adama Mesara, iz čega jasno proizlazi da su ti bolni vrisci nastali od fizičkog zlostavljanja oštećenika i da ga je upravo zlostavljao optuženik, obzirom da osim njih dvojice nitko drugi nije otišao u navedenu prostoriju.

U inkriminirano vrijeme, kako je to već ranije utvrđeno, pobunjeni Srbi su nakon okupacije Baranje, na tom dijelu teritorija RH osnovali svoju paradržavu tzv. "SAO Krajinu", u čijem sastavu se nalazila i Darda, uspostavili svoje nezakonite strukture civilne i vojne vlasti, te bili organizirani u paravojne i pararedarstvene snage, pa su tako pod odgovornom komandom vršili kontrolu okupiranog teritorija, koja im je omogućavala da vode neprekidne i usmjerene vojne operacije, protiv regularnih snaga RH, radi čega su bili obvezni primjenjivati međunarodna pravila o zaštiti žrtava nemeđunarodnog oružanog sukoba, kako je to i propisano člankom 3. Ženevskih konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, kao i člancima 1. i 2. Dopunskog protokola II. uz navedene Konvencije, o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba. Člankom 3. Ženevskih konvencija propisane su obveze postupanja prema građanskim osobama, u oružanim sukobima koji nemaju međunarodni karakter, dok iz odredaba članka 1. i 2. Dopunskog protokola II. uz Ženevske konvencije proizilazi da su nemeđunarodni oružani sukobi, oni sukobi koji se odvijaju na teritoriju visoke strane ugovornice, dakle države, između njenih oružanih snaga i odmetničkih oružanih snaga ili drugih naoružanih grupa, i da je svaka strana u takvim oružanim sukobima dužna primjenjivati propisana pravila o zaštiti žrtava, odnosno dužna primjenjivati članak 3. Ženevskih konvencija i sve odredbe Protokola II. uz Ženevske konvencije. Tih odredaba bili su se dužni pridržavati i pobunjeni Srbi i to prema svim građanima RH, uključujući tu i pripadnike oružanih snaga RH, koji su položili oružje ili bili onesposobljeni za borbu. Kako je oštećenik u inkriminirano vrijeme bio zatvoren u zatvoru tzv. "Milicije SAO Krajine", to su se vlasti navedene paradržave prema njemu morale odnositi kao prema žrtvi nemeđunarodnih oružanih sukoba, te prema njemu postupati humano i čovječno i bez ikakve diskriminacije.

Obzirom da je optuženik, kao pripadnik pararedarstvenih snaga, na dužnosti inspektora tzv. "Milicije SAO Krajine", za vrijeme okupacije Baranje, kršeći pravila međunarodnog prava, na utvrđeni način ispitivao, fizički zlostavljao, nanosio tjelesne ozljede i nečovječno postupao prema oštećeniku Adamu Mesaru, dakle postupao protivno članku 3. točke 1.a. Ženevskih konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i protivno članku 4. točke 1. i 2.a. Dopunskog protokola II. uz navedene Konvencije, kojim odredbama su zabranjena sva nehumana i nečovječna postupanja, prema svim osobama, koja ne uzimaju direktno učešće ili koja su prestala sudjelovati u neprijateljstvima. U vrijeme izvršenja kaznenog djela optuženik Branko Stanković je bio svjestan svojih djela i htio njihove posljedice, pa se na taj način u njegovim radnjama stječu sva bitna obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH, za koje kazneno djelo je proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od

5 (pet) godina, u koju kaznu mu je, temeljem čl.45.st.1. OKZ RH uračunato i vrijeme provedeno u pritvoru od 3. lipnja 2002. godine pa nadalje.

Prilikom odlučivanja o vrsti i visini kazne sud je imao u vidu sve okolnosti propisane čl.37.st.1. OKZ RH, pa mu je kao olakotne okolnosti našao da isti do sada nije osuđivan, da je oženjen, dok mu je kao otegotnu okolnosti uzeo njegovu upornost u počinjenju kaznenog djela, koja se ogledala u višestrukom, bezrazložnom fizičkom zlostavljanju oštećenika.

Imajući u vidu utvrđene olakotne i otegotne okolnosti na strani optuženika, po mišljenju suda, izrečena kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina optuženiku je adekvatna stupnju njegove krivnje, pobudama iz kojih je počinio kazneno djelo, količini počinjenih kriminalnih radnji i prouzročenim posljedicama, a istom kaznom će se u cijelosti postići svrha kažnjavanja u smislu čl.31. i čl.4.st.2. OKZ RH.

Temeljem čl.132.st.2. ZKP sud je oštećenika Adama Mesara s njegovim imovinsko-pravnim zahtjevom uputio na parnicu, obzirom da se isti o visini tog zahtjeva nije mogao izjasniti.

Na temelju čl.122.st.4. ZKP sud je optuženika Branka Stankovića oslobodio nadoknade troškova kaznenog postupka iz čl.119.st.2.t.1-6. istog Zakona, jer bi obvezivanjem istoga na plaćanje troškova kaznenog postupka bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje samog optuženika kao i osoba koje je dužan uzdržavati, obzirom da je isti umirovljenik i bez druge imovine.

Temeljem izloženoga odlučeno je kao u izreci ove presude.

U Osijeku, 9. rujna 2002.

ZAPISNIČAR

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Mirjana Divić, v.r.

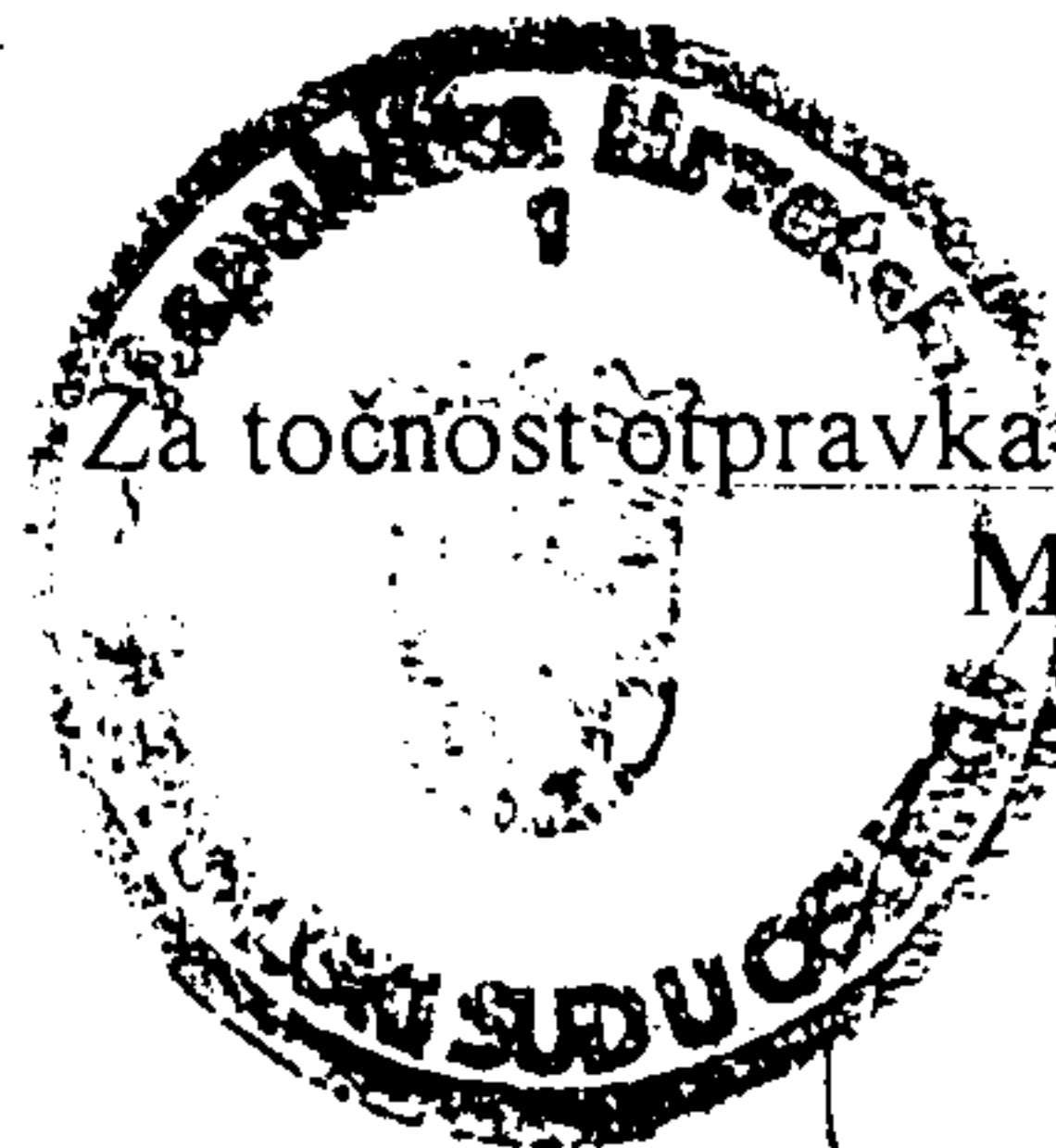
Anto Rašić, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pismenog otpravka presude. Žalba se podnosi pismeno u tri istovjetna primjerka ovome sudu, a o njoj u drugom stupnju odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

D N A :

1. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku na br. KT-118/96.
2. Opt. Branko Stanković - Zatvor u Osijeku
3. Bran. opt. Ljiljana Banac, odvjetnica iz Osijeka

Za točnost otpravka - ovlašten službenik:
MIRJANA DELALIĆ